

Jaarverslag Kerk en Vrede

2020

Voorwoord

En iedere keer dat je denkt dat je ergens greep op hebt, klopt het niet. Maar op het moment dat je je dat realiseert ontstaat er een gat in de tijd. Of beter gezegd een kans om iets nieuws te ontdekken. Zo is het ook met Kerk en Vrede. Een flink gefrustreerd jaar, je weet wel waarom, maar toch het verkeer kwam weer wat op gang. De pauzeknop was niet helemaal ingedrukt. Zoals beschreven het project 'Inclusieve Vrede' of 'Veiligheid Hoe dan' krijgt langzamerhand vorm. Uw voorzitter stopt er veel tijd in. Met de komst van twee nieuwe bestuursleden is er wat meer capaciteit o.a richting het internationale werk en er staan nog twee nog nieuwere bestuursleden op de rol. Zo transformeren we langzaam in een werkbestuur. Gelukkig zijn we voorlopig uit de geldzorgen. Met andere woorden dit jaar heeft gezorgd voor een soort voorbereiding op meer inspanning. Blij zijn we met het feit dat er o.a door het werk in 'Veiligheid Hoe dan' nieuwe realistische samenwerkingen ontstaan. Gaan we toe naar een nieuw evenwicht? Misschien bestuurlijk, maar op wereldschaal helemaal niet. Een nieuwe koude oorlog lijkt aan te breken.

Het is een merkwaardige ervaring dat meedoen aan Kerk en Vrede steeds opnieuw inspiratie oplevert, maar op inspiratie heb je nooit greep. Het is een complexe en subtiele mengeling van verwondering, van overvallen, overrompeld worden en van iets teweeg brengen, van laten gebeuren, van passend ingrijpen en sturen, van open staan en aandachtig zijn, van passiviteit en activiteit. Dat geldt voor de Theologische werkgroep, de redactie van Vredesspiraal, de staf en het bestuur zelf. We beginnen zelfs plannen te maken voor het 100 jarige jubileumjaar 2024. Duurt nog wel even, maar daarmee ben je gauw te laat. En financieel kunnen we een potje breken. Dus kom maar op met ideeën!

Henk Baars, voorzitter

Vanuit het bestuur

Het jaar 2020 begon goed. Meer dan goed. De vereniging stond er dankzij een aantal nalatenschappen financieel ineens erg goed voor. En terwijl Jan Anne Bos weer meer gelegenheid had om voluit mee te draaien in het bestuur, meldde zich ook een paar kandidaat-bestuursleden, waardoor de bemensing weer optimaal leek te worden. Lambert van der Weide was bereid de secretariële taken van Henk Blom over te gaan nemen en Geesje Werkman nam het op zich om de internationale contacten te zullen onderhouden.

Inmiddels heeft Henk Blom - onder veel dank - afscheid genomen als secretaris, maar gelukkig kan het bestuur indien nodig nog altijd een beroep doen op zijn kennis en ervaring. Bovendien blijft

hij nauw betrokken bij het werk van Kerk en Vrede door zijn inzet voor de staf en de Vredesspiraal.

Na de goede start kwam er wel een flinke hobbel. Een hobbel waar iedereen over de hele wereld nog altijd de gevolgen van ondervindt. Voor het bestuur betekende de pandemie een ontdekkingsreis op het gebied van digitaal vergaderen. Inmiddels krijgen we er, net als heel veel anderen, een beetje routine in. Maar echt leuk is dat digitaal samenkomen niet. Voor de ALV, waarbij het toch vooral ook gaat om de persoonlijke ontmoeting, hebben we daarom uiteindelijk gekozen voor een schriftelijke raadpleging op hoofdpunten. Een vorm die we helaas ook dit jaar moeten toepassen.

In de tussentijd heeft het bestuur wel een belangrijke keuze gemaakt. Naar aanleiding van de binnengekomen gelden zijn de leden geraadpleegd om met ideeën te komen voor de besteding hiervan. Het is fijn dat we met elkaar zo'n mooie denktank kunnen vormen. De lijst met ideeën ligt voor een deel nog 'op de plank' om wellicht na corona wat kleinere initiatieven mee op te kunnen starten. Maar één groot project sprong er uit en het bestuur heeft er, na instemming van de leden te hebben verkregen, voor gekozen om in dit project te gaan participeren.

Het gaat om het project 'Perspectief 2040' dat is ontstaan binnen de werkgroep Inclusieve Veiligheid (IV), een initiatief uit 2016 in navolging van Quakers in de Verenigde Staten en in het Verenigd Koninkrijk tot verdere verspreiding en uitwerking van het uitgangspunt dat 'niemand echt veilig kan zijn zolang niet iedereen veilig is'.

In september 2020 heeft de Werkgroep IV een presentatie gegeven van een korte versie van het Duitse stuk 'Sicherheit Neu Denken'. Inmiddels wordt hard gewerkt aan een uitgebreidere versie die in alle opzichten 'vertaald' wordt naar de Nederlandse situatie. Namens het bestuur is (voorlopig) Henk Baars toegevoegd aan deze werkgroep.

Een belangrijk punt waar het bestuur het afgelopen jaar een paar keer tegenaan liep is de ANBI status van de vereniging. De belastingdienst attendeerde het bestuur er een aantal keren fijntjes op dat niet alle benodigde stukken correct en tijdig op de website waren geplaatst. Naast de financiële stukken, die terstond geplaatst konden worden, was er ook de vraag naar een beleidsplan. Op basis van staand beleid is hier een document voor opgesteld dat gevoegd zal worden bij de stukken voor de ALV.

Al met al was het, na de goede start, geen eenvoudig jaar om als bestuur te functioneren en was het vrijwel onmogelijk om uitgebreide initiatieven te ontplooien. We hopen dat we de komende tijd wat meer ruimte zullen krijgen en wellicht kunnen er in het najaar van 2021 weer de nodige ontmoetingen plaats vinden.

Staf en kantoor

De staf

Een bijzonder jaar... De activiteiten van Kerk en Vrede waar de staf bij betrokken was werden voor een belangrijk deel bepaald door de gang van het coronavirus. In januari en februari werden de enige echte vergaderingen van de staf gehouden. Een poging later in het jaar om met behulp van Jitsi een videomeeting te houden bleek heel lastig. Halverwege het jaar was er een fysieke bijeenkomst om bij te praten. De draad van het stafoverleg werd pas in februari 2021 weer opgepakt, opnieuw via Jitsi. Op het moment dat dit geschreven wordt is een 4e stafoverleg aanstaande. In de contacten met elkaar werd in het afgelopen jaar in de eerste plaats meegeleefd met het persoonlijke wel en wee van een ieder.

Gememoreerd zij hier de samenstelling van de staf die in vergelijking met 2019 gelijk bleef: Agnes Vendel (Heerhugowaard), Henk Blom (Zwolle), Jan Anne Bos (Papendrecht), Hans Dijkman (Laren Gld.), Yosé Höhne Sparborth (Utrecht) en Piet Vliegthart (Utrecht). De laatste bleef in dit

“coronajaar” de lopende zaken op het kantoor behartigen (administratie, verkoop, communicatie, vraagbaak). Vaak gebeurde dit vanuit huis, maar hij was ook regelmatig op het kantoor te vinden in een veelal uitgestorven Dienstencentrum. Een deel van het werk werd gedaan in nauw contact met boekhoudster Heidi Boele, op kantoor de enige betaalde kracht. Zij was (en is) in principe eens in de 14 dagen aanwezig. De samenwerking met haar verliep opnieuw uiterst plezierig. De andere stafleden leefden op afstand mee met wat er op het kantoor speelde en sprongen zo nu en dan bij (b.v. bij een grote postverzending). De fysieke distantie bevorderde de actieve betrokkenheid echter niet bepaald...

Inhoudelijk

Zoals in het verslag van het bestuur al te lezen staat is de financiële situatie van Kerk en Vrede vanwege enkele forse nalatenschappen al geruime tijd rooskleurig. Daarom was er in de loop van 2019 aan de leden de “uitdagende vraag” gesteld of zij suggesties konden doen voor een of meer projecten. Eind 2019 was de serie van ideeën die dat opleverde binnen het bestuur op een rij gezet. Het doorzetten van nieuwe plannen liep echter om begrijpelijke redenen grote vertraging op. Pas na de digitale raadpleging van begin november 2020 kon hierin een eerste besluit genomen worden toen een keuze werd gemaakt om met geld en menskracht in te steken op “Veiligheid, hoe dan?”. De kans is reëel dat er in 2021 door het bestuur nog een of meer andere projecten worden uitgekozen.

In de persoon van Yosé bleef Irak onze belangstelling houden en oriënteerde Hans zich op een doorstart van de werkgroep dienstweigeren. Binnenkort wordt dit laatste metterdaad ter hand genomen.

Werkzaamheden vanuit het kantoor

- e-mail en post afhandelen;
- correspondentie en contacten met andere organisaties;
- het wekelijks afhandelen van website-bestellingen. Door het bijzondere karakter van dit virusjaar viel de verkoop gaandeweg sterk terug. Er waren in 202 46 bestellingen, met € 2.729,- als omzet (2019: € 5585, 2018: € 6.378, 2017: € 2.157). Het meest verkochte artikel bleef de vredesvlag (vooral de kleine uitvoering), maar er werden ook vele vredespostzegels verkocht (meer dan anders?);
- verzenden van acceptgirokaarten aan leden, donateurs en abonnees
- het opsporen van mogelijke emailadressen van de leden van Kerk en Vrede voor zover nog niet bekend
- financiële administratie (inkomende en uitgaande facturen, herinneringsbrieven contributie, in nauw overleg met Heidi Boele);
- Vredesspiraal uitzetten naar contactadressen voor verdere verspreiding; het contact met de verzender verliep in het afgelopen jaar prima zodat we telkens snel konden beschikken over de resterende exemplaren;
- bestuursvergaderingen voorbereiden;
- lid redactie Vredesspiraal (Henk Blom);
- overleg met Heleen Ransijn over het QRT (Quick Response Team) (januari 2020);
- andere voorkomende werkzaamheden.

Algemene Leden Vergadering (ALV)

Op een tweetal terreinen was 2020 een arbeidsintensief jaar.

Dat betrof in de eerste plaats de voorbereiding van de jaarlijkse ALV. Aanvankelijk bestond de hoop dat dit een fysieke vergadering zou kunnen zijn, zij het met inachtneming van allerlei regels en afspraken. De datum van 18 mei werd geprikt en met de leden gecommuniceerd. Beoogde plaats: de Nicolaas Monicakerk in Utrecht. Helaas moest deze bijeenkomst worden gecancelled in afwachting van andere tijden. Later werd gemikt op 28 september, maar opnieuw moesten, ter elfder ure, plannen worden bijgesteld... Wat handig dat er dan email is! Van een betrekkelijk groot deel van de leden was (en is) echter geen mailadres bekend... Uiteindelijk werd rond 26 oktober een schrijven aan alle leden verzonden, aan de meesten per mail, aan een kleiner aantal leden per post. Hierbij werd een groot aantal belangrijke punten aan de leden voorgelegd inclusief een

toelichting. Waaronder de vaststelling van de jaarrekening over 2019, vaststelling van het jaarverslag over 2019, verkiezing 2 nieuwe bestuursleden en de keuze van een project waar Kerk en Vrede zich mee zou engageren ("Veiligheid hoe dan?"). Voor 9 november kon hierop gereageerd worden middels het insturen van een (al dan niet digitaal) stemformulier, waarna het bestuur de stemming kon bekrachtigen. Aldus geschiedde. Door 50 leden werd gereageerd. De uitkomst was van dien aard dat het bestuur vrijmoedig een reeks van besluiten kon bekrachtigen. Op 18 december werden alle leden daarover per mail of per post uitvoerig ingelicht.

Administratief

In het jaar 2020 werd ook het opschonen van de administratie doorgezet. Dit betrof

- een aantal adressen met een vaak al jaren bestaand proefabonnement op Vredesspiraal
- nalatige betalende leden van abonnementsgeld
- zgn. "donateurs" die nooit of heel lange tijd geen financiële bijdrage hadden geleverd
- leden die al geruime tijd geen contributie hadden betaald.

Deze actie, die een grote zorgvuldigheid vereiste, werd gestart in 2020 en liep door tot in de eerste maanden van 2021. De laatste groep (leden met achterstallige contributies) zal na de zomer 2021 opnieuw worden benaderd. Wanneer opnieuw een reactie uitblijft kan het zover komen dat leden door ons worden uitgeschreven. Tot slot moet de lijst van ruilabonnees nog in de staf worden gescreend. In het voorjaar van 2021 hebben alle donateurs de Vredesspiraal van maart ontvangen met de uitnodiging zich te abonneren.

Op administratief gebied zijn er zodoende telkens weer vele wijzigingen in het ledenbestand en in het bestand van abonnementen. Het verwerken hiervan is een tijdrovend gebeuren waarbij de hulp van boekhoudster Heidi Boele zeer wordt gewaardeerd.

Ledenaantal e.a.

Kerk en Vrede telt op het moment dat dit geschreven wordt (eind mei 2021) 416 leden, waaronder 391 met het blad Vredesspiraal. (Op 1 november 2019 was dit 430)

Abonnees Vredesspiraal 208 (incl. 50 ruilabonnees). (Op 1 november 2019 was dit 272)

Het aantal donateurs bedraagt nu 118.

Verdere communicatie

Behalve de communicatie met de leden over het al dan doorgaan van een geplande ALV, waren er nog enkele andere momenten waarop het contact met de leden werd gezocht.

Zo werd er op 4 april een mailing verstuurd rond de actie "Onderteken de oproep VN m.h.o. het coronavirus: een wereldwijde wapenstilstand". Al eerder (in februari) werd de hulp van de leden ingeroepen in de zoektocht naar een geschikte webmaster, helaas zonder veel resultaat. Over de website leest u hierna meer.

Website

In het jaarverslag over 2019 schreven we al over de matige kwaliteit van de website van Kerk en Vrede. Dit ondanks de inspanningen van de huidige webmaster Jan Anne Bos om de website bij de tijd te houden. Dit vraagt er echter om voortdurend alert te zijn op actuele ontwikkelingen en gebeurtenissen, gepaard aan een grote digitale vaardigheid.

Met Terp10 (die de hosting van onze website verzorgt) zijn we inmiddels in gesprek over een nieuwe opzet van de website, waarvoor inmiddels ook enig voorwerk is gedaan. Telkens blijkt echter dat het beheren van de website niet iets is wat je zomaar even naast allerlei andere dingen doet. Het aantrekken van een betaalde kracht zou een oplossing kunnen zijn, maar dan moet het iemand zijn die niet alleen thuis is op internet, maar ook weet van de hoed en de rand van de vredesbeweging waaronder ons eigen Kerk en Vrede. Kandidaten gezocht...

Huisvesting

Tot slot de huisvesting... Een vreemd jaar in een groot gebouw waarin het heel rustig bleef. Een groot deel van het jaar was het restaurant gesloten. Maar alle apparaten bleven goed functioneren, zoals de koffiemachine en het kopieerapparaat. Ook kon zo nodig een beroep worden gedaan op

hulp van de ICT afdeling in de persoon van Niels van Acker. “Beneden” was men onverminderd aanspreekbaar op drukwerk, etiketten, printerinkt e.a. Het Protestantse Landelijk Dienstencentrum blijft een heel warme en fijne plek om te werken!

We hopen als staf van harte dat we op korte termijn met vereende kracht het werk van Kerk en Vrede, op kantoor en daarbuiten, inhoud kunnen geven.

Namens de staf

Piet Vliegthart

Theologische Werkgroep

2020 was het eerste jaar van de corona-pandemie. De Theologische Werkgroep, die geheel uit 60-plussers en dus extra kwetsbaren bestaat, kwam om die reden in 2020 maar één keer bij elkaar, en wel in februari. Daarna werd geprobeerd de contacten en het werk digitaal voort te zetten, maar dat bleek niet mee te vallen. We stuurden regelmatig interessante teksten rond in een poging daarover met elkaar in gesprek te raken, wat maar zeer gedeeltelijk lukte. Er gaat van de (lange) vergaderingen een stimulerende werking uit, die we nu moesten missen.

Leden

De werkgroep bestond in 2020 uit Henk van Andel, Héleen Broekema, Bram Grandia, Yosé Höhne Sparborth, Harky Klinefelter, Harry Pals (voorzitter), Piet Vliegthart, Paul v.d. Waal, Greetje Witte-Rang (secretaris).

Vervolg theologenconferentie 2017

De werkgroep richt zich als vervolg op de theologenconferentie die de werkgroep in 2017 organiseerde, op twee onderwerpen.

*** Contacten met theologische opleidingen**

Voorlopig beperken de contacten met de theologische opleidingen zich tot het verzoek (door Piet) aan mensen van de opleidingen om artikelen over hun activiteiten op het terrein van de vrede te schrijven voor de Vredesspiraal. In het juni-nummer verschenen artikelen van Klaas Spronk en Pieter Vos, in september van Alfons Bruning en in december van Peter Ben Smit.

*** Bezinning op het krijgsmachtpastoraat**

Na de bespreking van een interessant artikel van de hand van Pieter Vos over het krijgsmachtpastoraat waarin hij waarschuwt voor medicalisering en individualisering en aangeeft dat er wonden zijn die opengehouden moeten worden, werd besloten Vos om een gesprek te vragen. Bram en Harry spraken langdurig met Vos en schreven daarvan een uitvoerig verslag.

*** Conferentie**

In 2020 zijn onderling diverse stukken uitgewisseld over de reacties van Kerk en Vrede en de theoloog Karl Barth, voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Barth wees het pacifisme van Kerk en Vrede – en van Heering in De Zondeval, af, maar verzette zich later wel tegen de kernbewapening. Harry Zeldenrust (oud-studiesecretaris van Kerk en Vrede) zond de werkgroep hierover enkele stukken toe, waarin hij ook de positie van Bonhoeffer betreft. Voorts werden bronnen (artikelen, boeken, e.d.) verzameld met het oog op een eventuele bijeenkomst. Met het voortduren van de pandemie zijn die ideeën op de achtergrond geraakt.

Vredesspiraal

In maart 2020 verscheen op initiatief van de werkgroep een themanummer van Vredesspiraal over Geweldloos Verzet (aanleiding: 75 jaar na WO II) waarvoor leden van de werkgroep zelf schreven, onderwerpen aandroegen en andere auteurs aanzochten. Ook in volgende nummers verschenen nog artikelen over dit thema.

Deugen de meeste mensen?

Omdat we merkten dat het oordeel binnen de werkgroep over het boek *De meeste mensen deugen* van Bregman sterk uiteen liep, besloten we daar tijdens de tweede vergadering van 2020 over te spreken. Toen die niet doorging, werd het gesprek per mail gevoerd. Het Ouderlingenblad besteedde een speciaal nummer aan het boek en vroeg Greetje en Piet daar artikelen voor te schrijven: Piet schreef een samenvatting en Greetje een (kritische) visie vanuit de vredesbeweging. We namen ons voor om hierover wanneer er weer vergaderd kan worden met elkaar van gedachten te wisselen en wellicht meer te ondernemen (gesprek met Bregman?).

Israël en Palestina

Hoewel we het niet als doorlopend punt agenderen, is de thematiek van Israël en Palestina vanwege de actualiteit toch regelmatig onderwerp van gesprek. Zo spraken we over de BDS-campagne en de reacties daarop. In de enige vergadering in 2020 bespraken we de wens om de verschillen die er ook in eigen kring zijn op dit punt, eens op een symposium te bespreken (met als sprekers bijvoorbeeld Bram Grandia en Dick Boer). Door de pandemie is hier nog geen vervolg aan gegeven,

Tot slot

Over verschillende onderwerpen zijn tussen de leden van de werkgroep stukken uitgewisseld, over het veiligheidsproject van Kerk en Vrede, de bestemming van het legaat, over de schuldbelijdenis van de PKN voor het optreden voor en tijdens de 2e WO en andere onderwerpen uit de actualiteit. Wanneer de werkgroep weer bij elkaar komt, kan bekeken worden of en zo ja, hoe we daarmee verder gaan.

Greetje Witte-Rang
28-4-2021

Vredesspiraal

De redactie van Vredesspiraal bestond in 2020 uit Margreet Hogeterp (hoofdredacteur), Leen van den Herik, Mark Akkerman, Henk Blom, Heleen Broekema en Rob van Essen. Eind 2020 liet Jorrit van Loenen weten interesse te hebben in deelname aan de redactie. Hij werd uitgenodigd voor de eerstvolgende online vergadering in 2021.

De redactie van Vredesspiraal heeft nog steeds ruimte voor nieuwe redactieleden.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Margreet Hogeterp, hogeterpg@gmail.com of bel: 0614909280

In 2020 kwam de redactie vier keer bijeen, waarvan drie keer online en één keer fysiek in Utrecht.

Circade uit Zwolle verzorgde voor het tweede jaar de vormgeving van Vredesspiraal, Slimdruk nam het drukwerk voor haar rekening en Abonnementenland de verzending.

Het eerste nummer van Vredesspiraal 2020 was een special die tot stand kwam in samenwerking met de Theologische Werkgroep. De special stond in het teken van de viering van 75 jaar vrijheid. Overigens kwam dit thema het hele jaar door aan de orde. De special bevatte onder andere artikelen over Kerk en Vrede tijdens WOII, de bevrijdingssprek van Krijn Strijd, pacifistische volkshandhaving, de aard van Verzet en het geruisloze verzet van de TD-groep.

In nummer twee ging het onder meer over de bevrijdingstheoloog en visionair Pieter Post, de ondermijning van de democratie door normalisering van de wapenhandel, Bonhoeffers Radicale ommekeer en verzetstrijdster Jacoba van Tongeren.

Nummer 3 bevatte onder andere artikelen over Corona als excuus voor wapenhandel, Olie als een middel tot geopolitieke controle, de Vredesweek door de jaren heen en hoe ruimte te geven aan verschillen.

Het laatste nummer van 2020 besteedde aandacht aan hoe complotdenken zich verhoudt tot de vredesbeweging, Hongkong als nieuwe wereldorde, een interview met Len Munnik en de vraag of Fratelli Tutti van Paus Franciscus een utopie is.

In 2020 ging ook een nieuwe serie artikelen van start over de aandacht die vredesvraagstukken krijgen in theologische opleidingen, de predikantsopleidingen en de HBO-opleidingen voor pastoraal werk.

Met het online Platform Nieuw Wij werd een uitwisselingsovereenkomst afgesloten: in ruil voor twee artikelen van Vredesspiraal, mag Vredesspiraal voor elk nummer twee artikelen van Nieuw Wij overnemen.

Circade kreeg de opdracht om een nieuwe vormgeving voor het ledenblad te verzorgen. Het eerste nummer in de nieuwe vormgeving verscheen begin 2021.

Margreet Hogeterp

Quick Response Team (QRT)

Het in 2018 opgezette 'quick response team' heeft in 2020 alleen in januari een opinie-artikel kunnen publiceren. Dit verscheen op 9 januari in het Nederlands Dagblad en was geschreven door Heleen Ransijn. Onderwerp van dit artikel was de Amerikaanse drone-aanslag die het leven kostte aan de Iraanse generaal. Het artikel kwam tot stand via de werkwijze die ook in 2019 al goed bleek te werken: één teamlid schrijft de eerste tekst, waarna het hele team tot 24 uur na het rondsturen van het eerste concept gelegenheid heeft om input te geven. Kerk en Vrede werd in de auteursvermelding met name genoemd.

Zoals bij zoveel zaken zorgde de uitbraak van de Covid-19-pandemie voor een flinke ontwrichting van ieders werkzaamheden. Mede hierdoor is het QRT in 2020 verder niet meer in actie gekomen.

De leden van het Quick Response Team zijn: Harry Pals, Heleen Ransijn, Jan Schaake, Koos van der Bruggen en Mark Akkerman.

Heleen Ransijn

IRAK project

Mijn ticket was gekocht voor april 2020. Gepland was dat ik eindelijk in het klooster te Sulaymaniyah, op hun verzoek, zou beginnen aan trainingen traumaverwerking middels lichaamstechnieken. Vanaf 2014 waren ze zeer onder de indruk van "massages" (rebalancing) die ik gaf aan zeer gespannen vluchtelingen, en de resultaten na één uurtje arbeid. Of ik hen dat kon leren? Jawel. Maar, in een land waar ze niet verder dan dezelfde dag kijken, omdat er altijd onaangename verrassingen zijn, viel het niet te plannen. 2020 meende men te kunnen gaan plannen. Daar kwam Covid tussen.

Sindsdien is er af en toe enig email-contact. September gepland, kwam de tweede golf er tussen. Wel heb ik enkele van de films die ik intussen maakte, nu ook op een eigen youtube-kanaal staan, zodat via de website van Kerk en Vrede naar die films kan worden geklikt. U krijgt dan vooral inzicht in de veel grotere inzet aan samenwerken tussen diverse groepen dan het Nederlandse beeld is van Irak. Sterker, veel betere samenwerking dan waartoe wij hier te lande in staat zijn. Eén reden: daar is de noodzaak van samenwerken groot, alleen zo bijvoorbeeld kon Irak

wegblijven van een burgeroorlog (behalve even in 2006, toen was die echt dichtbij), die door VS en ISIS wel degelijk werd geprovoceerd. De groepen weigerden daarin te trappen, en juist veel samenwerken was het gevolg.

Het klooster te Sulaymaniyah is in 2020 zwaar in de financiële problemen gekomen. 2019 sprak Pater Jens nog over de mogelijkheid om binnen vijf jaar selfsupporting te zijn. Dat is nu een illusie. Na de opvang drie jaar lang van 258 ontheemde families met kleine kinderen, moest het klooster nogal hersteld worden. Tegelijk werd eindelijk met het echte werk begonnen: dialoogarbeid. Er zijn dagelijks cursussen talen, bedrijfseconomie, toneel, en zowel docenten als studenten zijn moslims, christenen, Yezidi, Arabieren, Koerden, Irakezen en Syrische vluchtelingen. Het klooster betaalt de salarissen, de cursussen zijn financieel laagdrempelig om niemand uit te sluiten.. De inkomsten voor het klooster komen bijna geheel van bezoekers en retraitegroepen. Zowel de groepen als de bezoekers stopten, met dank aan Corona. De cursussen gingen online door. Het klooster is dus in zeer zwaar weer gekomen en hoopt op hulp. Klooster is hier: 1 broeder en 1 zuster, leden van de jonge en kleine Syrische kloosterorde van Mar Musa, met de spiritualiteit "Liefde voor de islam". Hun stichter Paolo Dall'Oglio werd in 2014 door ISIS ontvoerd en is vermoedelijk dood. Intussen is de Paus op bezoek geweest, bisschop Mirkis zond vooraf een brief rond als een welkom aan Franciscus. Eigenlijk was het een soort inhoudelijke stellingname. Daarin heel bijzonder: "We hebben geen fatwa's nodig, maar des te meer het mededogen van God. Dit zei u tegen journalisten in het vliegtuig op de terugweg van Brazilië: 'Wie ben ik om over hen te oordelen? ...'." Terwijl hij zo'n zes jaar geleden nog aangaf in een gesprek met mij, dat homoseksualiteit natuurlijk niet kan. Bijzonder is, dat iemand die op die hoogste plek (regionaal) is aangekomen, nog van mening kan veranderen, over een vraagstuk dat in die cultuur zwaar weegt. Het bezoek van de Paus heeft zeker al die mensen en groepen zeer ondersteund die zich inzetten voor het goede samenleven met elkaar. Mogelijk valt het niet meteen op, maar de statements van de Paus zijn een grote steun voor diegenen in de Iraakse christelijke gemeenschappen die volop samenwerken met moslims en Yezidi. Want er zijn in de VS en de EU ook de christelijke kringen die graag schermen met "arme vervolgte christenen". Zoals Biden de Oeigoeren misbruikt tegen China, zo misbruiken conservatieve christelijke kringen de "vervolgte christenen" tegen moslims. Ik maakte 2017 ook een film met Pater Jacques Mourad, die ik wel mag vertonen maar niet op YouTube mag zetten (hij leeft weer in Syrië, onder Assad). Daarin vertelt hij hoe eeuwenlang moslims en christenen goed samenleefden in de regio. "Vervolgte christenen" ervaart hij als misbruik, behalve voor Egypte waar de Kopten echt vervolgd worden.

Overigens hebben alle priesters van het bisdom Kirkuk inmiddels Corona gehad, sommigen ernstig. Niemand is overleden. Bisschop Mirkis was de laatste, vlak na het pausbezoek. Hij blijkt nog steeds last te hebben van ernstige vermoedheid.

Plan is, dat ik eind van het jaar (2021) een maand of 8-10 naar Irak ga, om de trainingen in één bezoek te kunnen geven (minimaal 4x een week, of 12x een weekend). Een vroegere leerling van mij uit Colombia woont nu op Gran Canaria en zij zal meedoen, en het daarna blijven begeleiden. De Zusters van "De Voorzienigheid" gaven nog een substantiële ondersteuning voor het Bejaardenhuis in aanbouw, bij Sulaymaniyah. De jongste stand van de bouw ken ik niet. RK Utrecht heeft in 2019 en 2020 mede via Vastenactie het project Kirkuk gesteund, en ontving zowel de bisschop als Pater Jens in huis.

Yosé Höhne Sparborth

Financieel verslag

Zie het concept Jaarrekening 2020 en de verklaring van de kascie.